

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมโดยการใช้สื่อ วัสดุทัศน
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1
วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการ

ชื่อผู้วิจัย

นายสมพล สุวรรณ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทางการศึกษา
วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนการ
ปีการศึกษา 2561

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมโดยการใช้สื่อ วัสดุทัศนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยัพณิชยการ
ชื่อผู้วิจัย	นายสมพล สุวรรณ
สาขาวิชา	พื้นฐานทั่วไป วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณพวิทยัพณิชยการ
ปีการศึกษา	2561

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง และศีลธรรมของนักเรียนชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนด้วยการดูทัศน สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า

1. จากตาราง 1 พบว่า จากการสอนโดยใช้สื่อวัสดุทัศน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน คือ 15.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.46 ($\bar{X} = 15.53$, S.D = 1.46) และค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน คือ 17.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.31 ($\bar{X} = 17.91$, S.D = 1.31) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน พบว่า มีค่า t-test เท่ากับ -19.932 และค่า Sig. เท่ากับ .000 นั่นคือ คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้สื่อวัสดุทัศนทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและ
ศีลธรรม โดยใช้วิธีทัศน์สำเร็จสมบูรณ์ได้โดยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก

ขอขอบพระคุณนายอิสสระ ชื้อสัดย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว ที่ให้ความ
อนุเคราะห์องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำกรวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้

ขอขอบคุณนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรณวิทย์พัฒนวิชาการ จำนวน 34 คน
ที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าและทดลองครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม และมีส่วนช่วยในการวิจัยฉบับนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(2)
สารบัญตาราง	(5)
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม	6
1.1. ความหมายหน้าที่พลเมือง	6
1.2. ลักษณะของพลเมืองดี	7
1.3. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก	7
1.4. บทบาทหน้าที่ของพลเมืองดีต่อประเทศชาติ และสังคมโลก.....	8
1.5. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวัฒนธรรมประเพณีไทย.....	9
2. แนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม	9
3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	11
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	14
กลุ่มเป้าหมาย.....	14
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	14
การเก็บรวบรวมข้อมูล	15
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	15
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	16

สารบัญ

	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	17
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	17
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	17
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	17
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	19
สรุปผลการวิจัย	19
อภิปรายผลการวิจัย	19
ข้อเสนอแนะ	20
ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้.....	20
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	20
ภาคผนวก	21
บรรณานุกรม	29
ประวัติผู้วิจัย.....	30

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้บัญญัติในเรื่องแนวทางการจัดการศึกษา หมวด 4 ตามมาตรา 22 ไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ ตามสติปัญญาและความสามารถของตนการจัดการศึกษามุ่งเน้น ความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อ สังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุลโดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ.2542 : 23)

การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิรูปการเรียนรู้ ประสบความสำเร็จ ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท ทางการศึกษาของไทย ได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยและกำหนดมาตรา หลายมาตราที่ชี้ให้เห็นว่า การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ กล่าวคือ มาตรา 24 (5) ระบุให้ใช้การวิจัยเป็นส่วน หนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถใช้การวิจัยเพื่อศึกษาค้นคว้าหาคำตอบหรือแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้น การวิจัยจึงสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์ หาเหตุผลในการตอบปัญหา และแก้ไขปัญหา มาตรา 30 ระบุให้ครูผู้สอนทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้สอนนอกจากจัดกระบวนการเรียนการสอนแล้ว ยังใช้การวิจัยเพื่อ ศึกษาปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการรู้คำตอบ พัฒนาควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่อง โดยบูรณาการกระบวนการ จัดการเรียนการสอนและทำการวิจัยให้เป็นกระบวนการเดียวกัน

การเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ในวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรควิทย์ พานิชัยการ ส่วนใหญ่จัดผู้เรียนเป็นห้อง ๆ แต่ละห้องมีผู้เรียนจำนวนมาก โดยให้ผู้เรียนเรียนคละ กันทั้งเก่งและอ่อน ดังนั้นการปลูกฝังความมีระเบียบวินัย คุณธรรม ความซื่อสัตย์ ความเป็นมนุษย์ ความกตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความรู้จักคิดวิเคราะห์ การทำงาน เป็นกลุ่ม เคารพสิทธิของผู้อื่น เสียสละรักประเทศชาติ เห็นคุณค่าอนุรักษ์และพัฒนา ศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ศรัทธาในศาสนา จึงพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ ได้ เพราะขัดกับหลักจิตวิทยาและธรรมชาติของการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนแต่ละคน มีความแตกต่างกันในด้านสติปัญญา ความถนัด คุณธรรมจริยธรรม ความสามารถและประสบการณ์ จึงทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจ

เข้าใจ ในเรื่องที่เรียนแตกต่างกัน ถ้าครูสอนเร็วผู้เรียนที่เรียนอ่อนจะตามไม่ทันครู สอนช้าอธิบายมาก ๆ ผู้เรียนก็จะเกิดความเบื่อหน่ายและถ้าเป็นผู้เรียนที่ยังเล็กๆ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นไปได้ยากครูผู้สอนต้องหาวิธีการสอนหลายๆอย่างเพื่อทำให้ผู้เรียนสนใจและมีเจตคติที่ดีต่อกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ในการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้วิธีหนึ่งที่จะช่วยในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและยังปลูกฝังระเบียบวินัยคุณธรรมจริยธรรม ให้ดีขึ้นได้แก่การนำเอาวิธีการสอนมาให้ใช้เหมาะสมกับลักษณะวิชา กล่าวคือครูจะต้องหาวิธีการสอน ที่ได้ผลมาใช้กับนักเรียน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม ปัจจุบันการเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ จึงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป

เมื่อพิจารณาเป้าหมายประการหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ คือ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดี เก่ง มีสุข ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างผู้เรียนให้ไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยจะต้องคำนึงมาตรฐานคุณภาพการจัดการเรียนรู้และบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการวิจัยให้เป็นกระบวนการเดียวกัน นั่น คือ ผู้สอนจะต้องจัดกระบวนการเรียนการสอน และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทำการวิจัยเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา และนำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนบางส่วนของผู้เรียน กระบวนการวิจัยจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเครื่องมือการเรียนรู้ติดตัวไปตลอดชีวิต เพราะการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย จะฝึกให้ผู้เรียนค้นคว้าทดลองหรือศึกษาหาความรู้อย่างมีแผนงานที่เป็นระบบน่าเชื่อถือได้

การศึกษาวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมเป็นการศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ลักษณะทางกายภาพและสภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา เป็นการเรียนรู้ที่จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมนักเรียนมีความสับสนเรื่องพุทธศาสนาในท้องถิ่นภาคต่างๆ ของประเทศไทย ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ ไม่สนใจเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนไม่ดี ทางผู้วิจัยจึงเห็นสมควรแก้ปัญหาโดยการใช่วิธีทัศนศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองศาสนาที่สำคัญในประเทศไทยประวัติพระพุทธเจ้าให้นักศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ก่อนคู่วิดีทัศน์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมหลังคู่วิดีทัศน์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1
2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 34 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

หน้าที่ หมายถึง กิจที่ต้องทำ หรือควรทำ เป็นสิ่งที่กำหนดให้ทำ หรือห้ามมิให้กระทำ ถ้าทำก็จะก่อให้เกิดผลดี เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว หรือสังคมส่วนรวมแล้วแต่กรณี ถ้าไม่ทำหรือไม่ละเว้นการกระทำตามที่กำหนดจะได้รับผลเสียโดยตรง คือ ได้รับความเสียหายหรือถูกบังคับ เช่น ปรับ จำคุก หรือประหารชีวิต เป็นต้น โดยทั่วไปสิ่งที่ระบุกิจที่ต้องทำ ได้แก่ กฎหมาย เป็นต้น

กิจที่ควรทำ คือ สิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องทำ หรือละเว้นการกระทำ ถ้าไม่ทำหรือละเว้นการกระทำ จะได้รับผลเสียโดยทางอ้อม เช่น ได้รับความดูหมิ่นเหยียดหยาม หรือไม่คบค้าสมาคมด้วย ผู้กระทำกิจที่ควรทำจะได้นับการยกย่องสรรเสริญจากคนในสังคม โดยทั่วไปสิ่งที่ระบุกิจที่ควรทำ ได้แก่ วัฒนธรรมประเพณี เป็นต้น

พลเมืองดีมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชาติคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครู อาจารย์ มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน รู้จักรับผิดชอบชั่วดีตามหลักจริยธรรม และหลักธรรมของศาสนา มีความรอบรู้ มีสติปัญญาขยันขันแข็ง สร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่นักศึกษาทำได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยศึกษาสร้างขึ้น

พลเมืองดี คือ คนที่ยึดหลักประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต ปฏิบัติตนอยู่ในจริยธรรมที่ดีงาม ประพฤติตนในกรอบของสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของการเป็นพลเมืองรวมทั้งช่วยส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี การมองเห็นคุณค่าของวิถีประชาธิปไตยจะช่วยให้สังคมมีความมั่นคง ปลอดภัยและสงบสุขคือ งดเว้นจากการพูดเท็จ ส่วนธรรม ก็คือ พูดคำจริง ซื่อสัตย์ ซื่อ งดเว้นจากคำหยาบ ส่วนธรรม ก็คือ พูดวาจาอ่อนหวาน วาจาอันเป็นสุภาพดีคือ งดเว้นจากการ

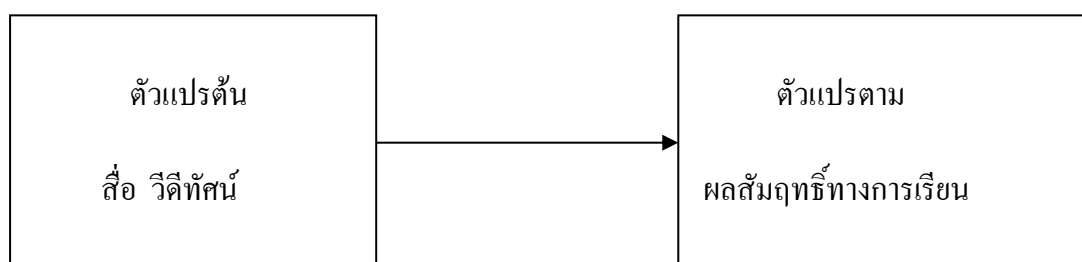
พูดคำส่อเสียด ส่วนธรรม ก็คือ พุทธวจานันเป็นที่รัก อันก่อให้เกิดความสามัคคี เป็นต้นศีล คือ งดเว้นจากการพูดเพื่อเจ้อ ส่วนธรรม ก็คือ พุทธถ้อยคำที่ก่อให้เกิดประโยชน์

ศีลธรรม ในทางพุทธศาสนา มีความแตกต่างจากลัทธิศาสนาอื่น อย่างชัดเจน และอย่างมีนัยสำคัญ เวลาอธิบายศีลธรรมในพุทธศาสนา ถ้ายังไม่ได้ศึกษาพุทธศาสนาดีพอ อย่าพยายามนำไปเปรียบเทียบกับลัทธิศาสนาอื่น ในทำนองที่เหมือนกัน เพราะแค่คำว่า “วิริติเจตสิก หรือจิตตูปบาท” นี้ ก็ไม่มีลัทธิไหน ศาสนาไหน ได้กล่าวไว้เหมือนพุทธศาสนาอีกแล้ว ยังไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงศีลที่เป็น จุลศีล มัชฌิมศีล มหาศีล หรือศีลที่เป็นองค์ของมรรค ที่ทำให้บรรลุนิพพาน

วีดิทัศน์ หมายถึง การบันทึกภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงลงในสารสังเคราะห์ที่เคลื่อนด้วยแม่เหล็กในรูปที่เป็นม้วน หรือเป็นตลับ หรือเป็นแหล่งบันทึกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยระบบแอนะล็อก (Analog) หรือ ระบบดิจิทัล(Digital) โดยสามารถถ่ายทอดภาพและเสียงที่บันทึกนั้นออกมาได้ทางเครื่องรับโทรทัศน์ หรือคอมพิวเตอร์ซึ่งมีประโยชน์ในการสามารถถ่ายทอดทั้งภาพ และเสียงออกมาได้คราวเดียวกันทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการชมรายการวีดิทัศน์ นอกจากนี้ยังเป็นการดึงดูดความสนใจได้เป็นอย่างดี และสามารถนำมาเปิดซ้ำได้ตามความต้องการ รูปแบบของรายการวีดิทัศน์ สามารถแบ่งออกได้ เป็น 3 ประเภท คือ 1) รายการวีดิทัศน์ เพื่อการค้า (Commercial Television) 2) รายการวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา(Education Television) และ3) รายการวีดิทัศน์เพื่อการสอน(Instruction Television) โดยในแต่ละรูปแบบมีกระบวนการผลิตรายการที่คล้ายคลึง โดยครอบคลุมด้านการวางแผนการผลิต การเตรียมการผลิต การดำเนินการผลิต และการประเมินผลการผลิต ในระหว่างการผลิตจะต้อง ทำงานประสานกันเป็นทีมเพื่อให้งานเป็นไปอย่างเรียบร้อย และผลงานมีคุณภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทราบถึงความรู้เกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม โดยใช้สื่อ วีดิทัศน์ ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนศึกษา
2. นำสื่อ วีดิทัศน์ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรุ่นต่อไป
3. นำข้อมูลที่ได้หรือผลของการวิจัยที่ได้รับไปพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ วีดิทัศน์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยใช้สื่อ วัสดุทัศน ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยลำดับเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม
  - 1.1. ความหมายหน้าที่พลเมือง
  - 1.2. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาให้เป็นพลเมืองดี
  - 1.3. ลักษณะของพลเมืองดี
  - 1.4. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก
  - 1.5. บทบาทหน้าที่ของพลเมืองดีต่อประเทศชาติ และสังคมโลก
  - 1.6. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวัฒนธรรมประเพณีไทย
2. แนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม
3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม

1.1 ความหมายหน้าที่พลเมือง

พลเมืองดี หมายถึง ประชาชนที่ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายของสังคมมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ของตนเอง รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมไม่ละเมิดล่วงล้ำสิทธิและเสรีภาพของ บุคคล

พลเมืองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคมของสังคมไทย เช่นเดียวกับสังคมอื่น ๆ ทุกสังคมย่อมต้องการพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งหมายถึงความมีร่างกายจิตใจดี คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาได้ มีประสิทธิภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคงให้กับประเทศชาติและการเป็นพลเมืองดีนั้นย่อมต้องการปฏิบัติตามบรรทัดฐานและขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมมีคุณธรรมเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอีกด้วย เพื่อการพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาให้เป็นพลเมืองดี

1. เพื่อให้รู้จักปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคม

2. เพื่อปลูกฝังทักษะการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคม
3. เพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัย และเคารพกฎหมาย
4. เพื่อปลูกฝังให้มีทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อสังคม

1.2. ลักษณะของพลเมืองดี

การเป็นพลเมืองดี จะมีลักษณะอย่างไรนั้น สังคมจะเป็นผู้กำหนดลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อที่จะได้พลเมือง ที่ดี ต้องการรั้งนั้นคุณสมบัติของสมาชิกในสังคมก็จะต้องมีคุณสมบัติที่เป็นพื้นฐานและคุณสมบัติเฉพาะ ดังนี้

คุณสมบัติพื้นฐาน คือ คุณสมบัติทั่วไปของการเป็นพลเมืองดี เช่น ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ประหยัดรับผิดชอบ มีเหตุผล โอบอ้อมอารี มีเมตตา เห็นประโยชน์ส่วนรวมมีความสำคัญเสมอ

คุณสมบัติเฉพาะ คือ คุณสมบัติเฉพาะอย่างที่สังคมต้องการให้บุคคลพึงปฏิบัติ เช่น ต้องการบุคคลที่มีคุณธรรมนำความรู้ ต้องการให้คนในสังคมไทยหันมาสนใจ พัฒนาวิจัยในงานอาชีพด้านการเกษตรให้มากเนื่องจากเป็นพื้นฐานของสังคมไทย เนื่องจากเป็นพื้นฐานของสังคมไทย เพื่อการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

1.3. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

1. เคารพกฎหมายและปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของสังคม เมื่อพลเมืองทุกคนปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของสังคม และบทบัญญัติของกฎหมาย เช่น ไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น หรือไม่กระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนดก็จะทำให้รัฐไม่ต้องเสียงบประมาณในการป้องกันปราบปรามและจับกุมผู้ที่กระทำความผิดมาลงโทษ นอกจากนี้ยังทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบสงบสุขทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ไม่หวาดระแวงคิดร้ายต่อกัน

2. เป็นผู้ที่มีเหตุผล และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นทุกคนย่อมมีอิสรเสรีภาพในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน ซึ่งการรู้จักการใช้เหตุผลในการดำเนินงาน จะทำให้ช่วยประสานความสัมพันธ์ ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีงามต่อกัน

3. ยอมรับมติของเสียงส่วนใหญ่ เมื่อมีความขัดแย้งกันในการดำเนินกิจกรรมอันเกิดจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และจำเป็นต้องตัดสินใจปัญหาด้วยการใช้เสียงข้างมากเข้าช่วย และมติส่วนใหญ่ตกลงว่าอย่างไร ถึงแม้ว่าจะไม่ตรงกับความคิดของเรา เราก็ต้องปฏิบัติตาม เพราะเป็นมติของเสียงส่วนใหญ่

4. เป็นผู้ที่มีน้ำใจประชาธิปไตย และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ผู้ที่มีความเป็นประชาธิปไตยนั้น จะต้องมีความเสียสละในเรื่องที่จำเป็น เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมและรักษาไว้ซึ่งสังคมประชาธิปไตย เป็นการส่งผลต่อความมั่นคงและความก้าวหน้าขององค์กร ซึ่งสุดท้าย

แล้วผลประโยชน์ดังกล่าวก็ย้อนกลับมาสู่สมาชิกของสังคม เช่นการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ถึงแม้ว่าเราจะมีอาชีพบางอย่างที่มีรายได้ตลอดเวลา เช่นค้าขาย แต่ก็ยอมเสียเวลาค้าขายเพื่อไปลงสิทธิ์เลือกตั้ง บางครั้งเราต้องมึนน้ำใจช่วยเหลือกิจกรรมส่วนร่วม เช่น การสมัครเป็นกรรมการเลือกตั้ง หรือ สมาคมบำเพ็ญประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น

5. เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ควรรู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นเช่นบุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด แต่ต้องไม่เป็นการพูดแสดงความคิดเห็นที่ใส่ร้ายผู้อื่นให้เสียหาย

6. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ชุมชน ประเทศชาติ ในการอยู่ร่วมกันในสังคม ย่อมต้องมีการทำงานเป็นหมู่คณะ จึงต้องมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในงานนั้นๆ ให้สมาชิกแต่ละคนนำไปปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายไว้อย่างเต็มที่

7. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมือง การปกครอง ในสังคมประชาธิปไตยนั้นสมาชิกทุกคนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองการปกครอง เช่น การเลือกตั้ง เป็นต้น

8. มีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง ช่วยสอดส่องพฤติกรรมชั่วร้ายของเยาวชนในสถานบันต่าง ไม่หลงเชื่อข่าวลือคำกล่าวร้ายโจมตี ไม่มองผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับเราเป็นศัตรู รวมถึงส่งเสริมสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่างๆด้วยสันติวิธี

9. มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามหลักธรรม ทุกคนควรมีศีลธรรมไว้เป็นหลักในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสม ถึงแม้จะไม่มีบทลงโทษใดๆก็ตาม

1.4. บทบาทหน้าที่ของพลเมืองดีต่อประเทศชาติ และสังคมโลก

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามสิทธิ หน้าที่อันเนื่องมาจากสถานภาพของบุคคล เนื่องจากบุคคลมีหลายสถานภาพในคนคนเดียว ฉะนั้นบทบาทของบุคคลจึงต้องปฏิบัติตามสถานภาพในสถานการณ์ตามสถานภาพนั้น ๆ

หน้าที่ หมายถึง ภาระรับผิดชอบของบุคคลที่จะต้องปฏิบัติ เช่น หน้าที่ของบิดาที่มีต่อบุตร เป็นต้น

1.5. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวัฒนธรรมประเพณีไทย

วัฒนธรรม คือ แบบแผนการกระทำ หรือผลการกระทำที่พัฒนาจากสภาพเดิมตามธรรมชาติให้ดีขึ้นยังยืนจนเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม เช่น กิริยา มารยาท การพูด การแต่งกาย การรับประทานอาหาร เป็นต้น วัฒนธรรมการไหว้ เป็นวัฒนธรรมภายนอกที่มักได้รับการ

ตอบสนองจากผู้ได้รับด้วยการไหว้ตอบนอกจากนี้ ยังมีวัฒนธรรมไทยอื่นๆ ที่งดงาม เช่น การกราบ การทำบุญตักบาตร การแต่งกายแบบไทย เป็นต้น

ขนบธรรมเนียมประเพณี คือ สิ่งที่มีปฏิบัติสืบทอดสืบทอดกันมาและถือว่าเป็นสิ่งที่งดงาม สิ่งที่ดีงามของแต่ละสังคมอาจเหมือนกัน คล้ายกัน หรือแตกต่างกันก็ได้ และสิ่งที่ดีงามของสังคมหนึ่งเมื่อเวลาผ่านไป สังคมนั้นอาจเห็นเป็นสิ่งไม่ดียังงามก็ได้

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ วิชาหน้าที่พลเมืองและ ศิลธรรม และความพึงพอใจที่มีต่อใบความรู้ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 1/5 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม

คุณธรรม จริยธรรม คือ สิ่งที่เป็นความดีควรประพฤติปฏิบัติ เพราะจะนำความสุข ความเจริญ ความมั่นคงมาสู่ประเทศชาติ สังคม และบุคคล คุณธรรมจริยธรรมที่สำคัญ ๆ มีดังต่อไปนี้

1. ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประเทศชาติ
2. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติกิจการงานของตนเอง และที่ได้รับมอบหมายด้วยความมานะพยายาม อุทิศกำลังกาย กำลังใจอย่างเต็มความสามารถ ทั้งนี้รวมถึงการรับผิดชอบงานล้มเหลว พยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรคโดยไม่เกี่ยงงอนผู้อื่น
3. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การเป็นผู้รู้และปฏิบัติตามแบบแผนที่ตนเอง ครอบครัวยุ และสังคมกำหนดไว้ โดยที่จะปฏิเสธไม่รับรู้กฎเกณฑ์หรือกติกาต่าง ๆ ของสังคมไม่ได้
4. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การปฏิบัติตน ทางกาย วาจา จิตใจ ที่ตรงไปตรงมา ไม่แสดงความคดโกงไม่หลอกลวง ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ลั่นวาจาว่าจะทำงานสิ่งใดก็ต้องทำให้สำเร็จเป็นอย่างดี ไม่ก่อกลั่นกลอก มีความจริงใจต่อทุกคน จนเป็นที่ไว้วางใจของคนทุกคน
5. ความเสียสละ หมายถึง การปฏิบัติตนโดยอุทิศกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังปัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมด้วยความตั้งใจจริง มีเจตนาที่บริสุทธิ์ คุณธรรมด้านนี้เป็นการสะสมบารมีให้แก่ตนเอง ทำให้มีคนรักใคร่ไว้วางใจ เป็นที่ยกย่องของสังคม ผู้คนเคารพนับถือ
6. ความอดทน หมายถึง ความเป็นผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคใด ๆ มุ่งมั่นที่จะทำงานให้บังเกิดผลดีโดยไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน ความอดทนมี 4 ลักษณะ คือ
  - อดทนต่อความยากลำบาก เจ็บป่วย ได้รับทุกขเวทนามาก็ไม่แสดงอาการจนเกินกว่าเหตุ
  - อดทนต่อการตรากตรำทำงาน ไม่ทอดทิ้งงาน พินฝ่าอุปสรรคจนประสบผลสำเร็จ
  - อดทนต่อความเจ็บใจ ไม่แสดงความโกรธ ไม่อาฆาตพยาบาท อดทนต่อคำเสียดสี

- อดทนต่อกิเลส คือ ไม่อยากได้ของผู้อื่นจนเกิดทุกข์ ไม่ตอบโต้คนอื่นที่ทำให้เราโกรธ และไม่ลุ่มหลงในสิ่งที่จะพาเราไปพบกับความเสียหาย

7. การไม่ทำบาป หมายถึง การงดเว้นพฤติกรรมที่ชั่วร้าย สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น เพราะเป็นเรื่องเศร้าหมองของจิตใจ งดเว้นพฤติกรรมชั่วร้าย 3 ทาง คือ

- ทางกาย เช่น ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ทุจริต ไม่ลักขโมย ไม่ผิดประเวณี
- ทางวาจา เช่น ไม่โกหก ไม่กล่าวด้วยคำหยาบคาย ไม่ใส่ร้าย
- ทางใจ เช่น ไม่คิดเนรคุณ ไม่คิดอาฆาต ไม่คิดอยากได้

8. ความสามัคคี หมายถึง การที่ทุกคนมีความพร้อมกาย พร้อมใจ และพร้อมความคิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีจุดมุ่งหมายที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ โดยไม่มีการเกี่ยงงอนหรือคิดชิงดีชิงเด่นกัน ทุกคนมุ่งที่จะให้สังคมและประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง มีความรักใคร่กลมเกลียวกันด้วยความจริงใจ ความไม่เห็นแก่ตัว การวางตนเสมอต้นเสมอปลายก็หมายถึงความสามัคคีด้วย

ความหมายของศีลธรรม คำว่า สี-ละ หรือสีลนี้ ตัวหนังสือแท้ ๆ ก็แปลว่า ปกติ, อะไรที่คงอยู่ตามปกติ ก็เรียกว่า สี-ละ หรือ ทำอยู่เป็นปกติ ไม่ผิดแปลกออกไป ; นี่ก็เรียกว่า สี-ละ ถ้าผิดปกติก็เรียกว่าไม่ใช่ สี-ละ. ที่เอามาใช้เป็นชื่อของการปฏิบัติที่เรียกว่า “ศีล” นี้ ก็คือ การทำให้ปกตินั่นเอง. การฆ่ากันไม่ใช่ปกติ ; ต่อเมื่อไม่ฆ่ากันจึงเรียกว่าปกติ...ทีนี้ ก็มาถึงความหมายของคำว่า “ธรรม” คำว่า ธรรม นี้มีความหมายหลายอย่าง : ความหมายทั่วไป ก็หมายความว่า “ทรงตัวอยู่”. คำว่า ธรรม นี้ แปลว่า ทรงตัวอยู่ ; ฉะนั้น “ศีลธรรม” ก็แปลว่า “การทรงตัวอยู่อย่างปกติ” มันก็เท่านั้นเอง. ทางภาษาจึงได้เห็นภาพพจน์ขึ้นมาว่า มีความปกติ

ทางปรากฏการณ์ ที่แสดงให้เห็นทั้งทางรูปธรรม และนามธรรมของทุก ๆ สิ่ง... ความหมายทางอาการตามธรรมชาติ ก็เอาปรากฏการณ์ของธรรมชาติแท้เป็นหลัก. เมื่อพูดถึง ธรรมชาติ ในที่นี้ ก็ถึงถึงธรรมชาติตามธรรมดา ที่แวดล้อมอยู่ทั่ว ๆ ไปนี้ ของสิ่งที่ไม่มีชีวิตด้วย, และของ สิ่งที่มีชีวิตด้วย. ถ้าเป็นไปตามธรรมชาติแล้วจะปกติ ; เพราะมัน มีกฎของธรรมชาติอยู่อย่างหนึ่ง คือ ถ้าไม่ถึงสภาพปกติ หรือที่ควรจะต้องตามปกติแล้ว มันจะไม่หยุด มันจะต้องถูกผลักไสไปกลิ้งไป จนกว่าจะไปอยู่ในสภาพที่เรียกว่าปกติที่สุด ที่มันจะอยู่ได้ แม้สิ่งที่ไม่มีชีวิต... ศีลธรรม คือ สิ่งที่ทรงตัวอยู่โดยปกติ ที่เป็นตามธรรมชาติ

ความหมายตามบทบัญญัติทางศาสนา... ตัวการบัญญัตินั้นจะบัญญัติกันในรูปวัฒนธรรม ศีลธรรม ระเบียบประเพณี หรืออะไรก็ตาม, มันก็เป็นเรื่องของการบัญญัติ ; ซึ่งมีหลายระดับ หลายยุค หลายสมัย ศีลธรรมจึงเปลี่ยนรูป เปลี่ยนแบบ หรือเปลี่ยนระดับ. แต่อย่าลืมว่า ศีลธรรมมุ่งหมายความสงบ ; เหตุที่ทำให้ต้องบัญญัติก็เพราะว่ามันไม่สงบ เกิดการกระทบกระทั่งวุ่นวายกันขึ้นมา

ทำให้ ต้องบัญญัติ, การบัญญัติก็เพื่อทำให้เกิดความสงบ...ศีลธรรมตามความหมายของการบัญญัติทางศาสนา ...ล้วนแต่มุ่งหมายความสงบทุกระดับของความหมาย.”

3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เมื่อก้าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว ทุกคนต้องนึกถึงนักเรียนที่มีความเก่ง ฉลาด สามารถใช้สติปัญญาที่ตนเองมีอยู่เพื่ออยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข นอกจากการปรับตัวทางสังคมที่เหมาะสมกับตัวเองแล้ว นักเรียนทั้งหมดต่างต้องการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ทั้งนี้ เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถเป็นตัวกำหนดความก้าวหน้าในอนาคตได้ (อูรศักดิ์ อุตสาหะ. 2549 : 22-23)

1. ความหมายของการเรียนรู้

เมื่อมนุษย์เกิดมามนุษย์ต้องเรียนรู้ที่จะพูดเพื่อสื่อสารกับบุคคลอื่นรอบข้าง เรียนรู้ที่จะเดิน เล่น อ่านหนังสือ เขียนหนังสือ และกระทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ การเรียนรู้เป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต นักจิตวิทยาเชื่อว่ามนุษย์มีการเรียนรู้ตั้งแต่เกิดจนถึงก่อนตาย สัตว์ต่างๆ ก็ต้องเรียนรู้ดำเนินชีวิต นักจิตวิทยาเชื่อว่ามนุษย์มีการเรียนรู้ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงก่อนตาย สัตว์ต่างๆ ก็ต้องเรียนรู้เช่นกัน เช่น ลิงเรียนรู้วิธีการเก็บลูกมะพร้าวและสุนัขเรียนรู้การขับถ่ายให้เป็นที่ พฤติกรรมของมนุษย์และสัตว์เหล่านี้เป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญซึ่งช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์และสัตว์ ดังนั้นบุคคลจึงจำเป็นต้องเข้าใจกระบวนการต่างๆ ของการเรียนรู้ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ต่างๆ ดังนี้ เมดนิค (อ้างอิงใน กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. 2528 : 126) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้เป็นผลมาจากการฝึกฝน การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวรจนเกิดเป็นนิสัย มิใช่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมชั่วคราวเท่านั้น การเรียนรู้มีอาจสังเกตได้โดยตรง เราทราบแต่การกระทำที่เกิดจากการเรียนรู้แล้วเท่านั้น กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528 : 129) กล่าวว่า การเรียนรู้หมายถึง กระบวนการที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิมไปเป็นพฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร ซึ่งเป็นผลจากการได้รับประสบการณ์หรือได้รับการฝึกฝน มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ วุฒิกวาระ พิชยาต่าง ๆ รวมทั้งอุบัติเหตุหรือความบังเอิญ

อูบลรัตน์ เฟ็งสถิตย์ (2542 : 29 - 36) การเรียนรู้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝน หรือมีประสบการณ์โดยตรง การเรียนรู้ของเด็กขึ้นอยู่กับอายุ แรงจูงใจ ความสนใจ ความตั้งใจ ความจำและความสามารถทางสติปัญญา รวมทั้งลักษณะของ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นางผสมพร ประจันตะเสน ได้ศึกษาการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศของไทย ของนักเรียนชั้น ม.1/3 โรงเรียนบ้านกร่างวิทยาคม ปีการศึกษา 2550 จำนวน 15 คน โดยใช้ ชุดฝึกการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้น ม.1/3 จำนวน 15 คน มีค่าเฉลี่ยการประเมินโดยการใช้ชุดฝึกการเรียนรู้ในแต่ละชุด โดยภาพรวมดีขึ้น และมีผลการเรียนหลังการใช้ชุดฝึกดีกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกทุกชุดการฝึก แสดงให้เห็นว่าการใช้ชุดฝึกแบบให้นักเรียนฝึกเองทีละส่วนแบบจิ๊กซอว์ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายและจำได้แม่นยำขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงควรมีการหาชุดฝึกแบบจิ๊กซอว์ให้นักเรียนทำให้มากยิ่งขึ้น

นางอัจฉรา มณีนิล (2545) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา สังคมศึกษาระหว่าง การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนแบบปกติเรื่องลักษณะภูมิประเทศ ของประเทศออสเตรเลียระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผลการวิจัยพบว่า การใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น กล่าวคือ มีคะแนนเฉลี่ย 2.37 ซึ่งสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 2.30 และสามารถลดจำนวน นักเรียนที่ได้ผลการเรียน 0 ร และ มส. เหลือเพียงร้อยละ 1.087 น้อยกว่ามาตรฐานที่กำหนดคือ ร้อยละ 1.5 แสดงให้เห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นนวัตกรรมที่สามารถนำมาพัฒนาสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนได้

นางอังคณา ณ พิกุล ได้ศึกษาวิธีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา 3 (ส 33101) ของนักเรียนชั้น ม.3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนเม็งรามมหาราชาวิทยาลัย จากผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนทำงานส่งครบตามที่กำหนด (3 ช่วงเวลา) ถึงแม้ว่าจะมีบางส่วนที่ส่งงานช้า แต่เมื่อ ครบ 3 ช่วงเวลา ก็ส่งงานครบทุกคน ยกเว้น นักเรียนที่ ออกจากโรงเรียน แต่ยังไม่มาลาออก 2.การกำหนดกิจกรรมเสริมให้นักเรียนทำส่ง หรือเข้าร่วมกิจกรรม สามารถช่วยให้นักเรียนทำคะแนนในรายวิชาสังคมศึกษา 3 (ส33101) ดีขึ้น ทำให้มีโอกาสที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชานี้ สูงขึ้น 3. นักเรียนที่ไม่สนใจส่งงานหรือทำกิจกรรมตามที่ครู กำหนด มักจะเป็นนักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียน ชอบเล่นในเวลาเรียน ครูต้องกำหนดบทลงโทษ และปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด และต้องมีความเสมอต้นเสมอปลาย และใช้เหตุผลในการลงโทษไม่ใช้อารมณ์ 4.นักเรียนที่ไม่สนใจทำกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องคอยเสริมแรงให้กำลังใจให้ความเป็นกันเอง และให้โอกาสแก่เด็ก ทำให้นักเรียนกล้ามาพบครูและทำงานส่งถึงจะล่าช้าบ้าง 5.การติดตามเรื่อง การส่งงาน ของนักเรียน และตรวจงานโดยเน้นเรื่องการตรงเวลา และแจ้งคะแนนให้นักเรียนทราบอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้นักเรียนส่งงานตามเวลาดีขึ้น และมีการติดตามสอบแก้ตัว ทำให้มีโอกาสที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชานี้ สูงขึ้น

6. นักเรียนชั้น ม. 3 เป็นวัยที่ชอบความมีเหตุผล ไม่ชอบให้ใช้อารมณ์ ดังนั้น การพูดชักจูงนักเรียนเรื่องการทำกิจกรรม และการส่งงาน โดยใช้เหตุผล ไม่ใช้อารมณ์ ส่งผลให้นักเรียนส่งงานมากขึ้น ถึงแม้ว่าจะส่งงานล่าช้า ก็ตาม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาในชั้นเรียน ของ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่

1 จำนวน 34 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จำนวน 34 คนซึ่งเป็นนักศึกษาห้องที่ผู้วิจัยทำการสอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบก่อนดู วิดีทัศน์และแบบทดสอบหลังดูวีดิทัศน์

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น โดยเป็นแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง โดยการใช้สื่อวีดิทัศน์ก่อนดูวีดิทัศน์และหลังดูวีดิทัศน์เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple choices) 4 ตัวเลือก

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบและแบบสอบถาม ขึ้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแบบทดสอบก่อนเรียนวัดความรู้ 10 ข้อ แบบทดสอบหลังเรียนคู่มือทัศนจำนวน 10 ข้อ โดยศึกษาจากเนื้อหาวิชาหน้าที่พลเมืองละศีลธรรมแบบทดสอบต่างๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันนำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนคู่มือทัศนและแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้อาจารย์พี่เลี้ยงตรวจ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขนำแบบทดสอบก่อนคู่มือทัศนและหลังคู่มือทัศนหลังที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout)กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขา คอมพิวเตอร์ จำนวน 40 คน

2. จัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ก่อนคู่มือทัศนและหลังคู่มือทัศนเพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้การสังเกตและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จำนวน 34 คน ได้ตอบแบบทดสอบและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

1. แบบทดสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติดป้องกันการเสพยาเสพติด ถ้านักศึกษาตอบข้อถูกให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบข้อผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน ประเมินโดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์แบบอิงกลุ่ม แบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 8 - 10 หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 5 - 7 หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 0 - 4 หมายถึง มีความรู้อยู่ในระดับไม่ดี

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับจากแบบทดสอบ ที่สมบูรณ์ มาวิเคราะห์โปรแกรมวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานจากเครื่องมือวิจัย และในการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ ยอมรับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีลำดับขั้นตอนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามแบบสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
2. ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบก่อนคู่มือทัศนและหลังคู่มือทัศนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ค่า t-test แบบ Dependent

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองโดยการใช้สื่อวีดิทัศน์สามารถวิเคราะห์ผล โดยผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t-test	แทน	ค่า t-test แบบ Dependent
Sig.	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้สื่อวีดิทัศน์และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน และค่าเฉลี่ยหลังเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้สื่อวีดิทัศน์และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน และค่าเฉลี่ยหลังเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ดังผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตาราง 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

คะแนน	n	$\bar{X}$	SD	t-test	Sig.
คะแนนทดสอบก่อนเรียน	34	15.53	1.46	-19.93	0.00**
คะแนนทดสอบหลังเรียน	34	17.91	1.31		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาหน้าที่

พลเมืองและศีลธรรม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ ของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 นั้นแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน($\bar{X} = 17.91$, S.D =
1.31) สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน ($\bar{X} = 15.53$, S.D = 1.46)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยการใช้สื่อวีดิทัศน์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ก่อนและหลังดูวีดิทัศน์ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนิกิจการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง โดยการใช้สื่อวีดิทัศน์ก่อนดู วีดิทัศน์และหลังดูวีดิทัศน์เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple choices)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน คือ 15.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.46 ($\bar{X} = 15.53, S.D = 1.46$) และค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน คือ 17.91 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 1.31 ($\bar{X} = 17.91, S.D = 1.31$) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน พบว่า มีค่า t-test เท่ากับ -19.93 และค่า Sig. เท่ากับ .00 นั่นคือ คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การใช้สื่อวีดิทัศน์ทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษามีคะแนนความรู้ในเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิชาหน้าที่พลเมืองค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนดีกว่าก่อนเรียนจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นช่วงอยู่ระหว่างวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ให้ความสำคัญกับการกลุ่มเพื่อนยอมรับจากเพื่อน อาศัยเพื่อนกลุ่มเดียวกันเป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้ และปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จารีตประเพณีที่โน้มเอนไปทางตะวันตก ทำให้วัยรุ่นรับวัฒนธรรมเหล่านั้นมาปฏิบัติ เช่น การแต่งกาย การไว้ผม รวมทั้งการใช้ยาเสพติดชนิดต่างๆ อภิปรายได้ว่า อาจเป็นเพราะปัจจุบันในกรุงเทพมหานคร มีความเป็นอยู่อย่างแออัด การจราจรติดขัดอยู่เกือบตลอดทั้งวัน ทำให้นักเรียนต้องออกจากบ้านแต่เช้าเพื่อไปให้ทันเรียนและตอนเย็น

เมื่อเลิกเรียนก็เป็นช่วงการจราจรหนาแน่น ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ใช้เวลาในการเดินทางเป็นเวลานาน บางคนจะถึงบ้านค่ำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยไปใช้

1. ควรมีการศึกษาวิธีการสอนหลายแบบที่ทันต่อเหตุการณ์และเหมาะสมกับการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาหน้าที่พลเมืองเพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมจนเป็นสุขนิสัย

2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีการสอนแบบใช้สื่อวีดิทัศน์ให้กับนักศึกษาช่วยลดภาวะของครูลงไปได้ต่อการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียนและควรเชิญวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมครูผู้สอนควรนำนักศึกษาไปทัศนศึกษาในหน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

2. ครู อาจารย์ ทุกคน ควรตระหนักในวิชาหน้าที่พลเมืองและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษารวมทั้งควรมีบทบาทสำคัญในการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างสื่อวีดิทัศน์

ตัวอย่างวีดิทัศน์

แบบทดสอบวิชาหน้าที่พลเมือง ก่อนดูวีดิทัศน์ และหลังดูวีดิทัศน์

เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหน้าที่พลเมือง โดยการใช้สื่อวีดิทัศน์

คำชี้แจง แบบทดสอบมี 2 ตอน ก่อนดูวีดิทัศน์ และหลังดูวีดิทัศน์ โดยแต่ละข้อมี 4 ตัวเลือกให้นักศึกษาทำเครื่องหมายถูก ทับบนอักษรหน้าคำตอบที่ถูกมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. หลักการของพระพุทธศาสนาที่จะนำไปสู่ความสะอาด สว่าง สงบ คือข้อใด

ก. คิดให้ถูกต้อง	ข. พุคให้ถูกต้อง
ค. ทำให้ถูกต้อง	ง. ถูกทั้งข้อ ก ข ค รวมกัน

2. หลักธรรมที่เป็นพื้นฐานชาวพุทธคือข้อใด

ก. สติ-สัมปชัญญะ	ข. เบญจศีล-เบญจธรรม
ค. หิริ โอตตปปะ	ง. บุญกิริยาวัตถุ 3

3. หลักธรรมคำสอนที่เป็นสิ่งคู่กันที่เป็นรากฐานสำคัญที่เป็นรากฐานของคุณธรรมอื่นคือข้อใด

ก. ศีล 5	ข. ขันติ-โสรัจจะ
ค. เบญจศีล-เบญจธรรม	ง. หิริ-โอตตปปะ

4. ความเท่าเทียมกันในสังคมประชาธิปไตย ถือว่า ทุกคนที่เกิดมาในฐานะเป็นประชากรของรัฐ เป็นคำตอบในข้อใด

ก. ความเสมอภาค	ข. เสรีภาพ
ค. สิทธิ	ง. หน้าที่

5. การที่มีความเคารพต่อกันและกัน เคารพกฎระเบียบของสังคม บุคคลผู้นั้นมีคุณธรรมตรงกับข้อใด

ก. ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา	ข. มีความยุติธรรม
ค. มีความกล้าทางจริยธรรม	ง. มีคารวธรรม

6. หลักธรรมที่เป็นธรรมที่มีอุปการะมากคือหลักธรรมในข้อใด

ก. สติ-สัมปชัญญะ	ข. หิริ-โอตตปปะ
ค. ขันติ-โสรัจจะ	ง. เบญจศีล-เบญจธรรม

7. หลักธรรมที่ช่วยคุ้มครองสังคมให้สงบสุขเป็นธรรมคุ้มครองโลก คือหลักธรรมในข้อใด

ก. เบญจศีล-เบญจธรรม	ข. ขันติ-โสรัจจะ
ค. ขันธ 5	ง. หิริ-โอตตปปะ

16. เรื่องภพ - ภูมิ สัมพันธ์กับหลักพระพุทธศาสนาเรื่องใด
ก. กรรม	ข. กิเลส
ค. นิพพาน	ง. อริยสัจ
17. การสังคายนาพระไตรปิฎกครั้งใด เริ่มจารึกเป็นลายลักษณ์อักษรภาษาบาลีและทาทิใด
ก. ครั้งที่ 2 อินเดีย	ข. ครั้งที่ 3 อินเดีย
ค. ครั้งที่ 4 ศรีลังกา	ง. ครั้งที่ 5 ศรีลังกา
18. ศาสนพิธีใดเป็นเรื่องของพระสงฆ์ล้วนๆ ไม่มีฆราวาสเกี่ยวข้อง
ก. พิธีอุปสมบท	ข. พิธีปวารณา
ค. พิธีมหากรรม	ง. พิธีรักษาอุโบสถศีล
19. ในวันอาสาฬหบูชา พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาเรื่องใด
ก. อนัตตา และ นิพพาน	ข. ไตรลักษณ์ และ รัตนตรัย
ค. มัชฌิมาปฏิปทา และ อริยสัจ	ง. โภธิปักขิยธรรม และ อปรีหานิยธรรม
20. อริยสัจ 4 หมายถึง ความจริงอันประเสริฐสี่ประการที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน และเป็นทางปฏิบัติไปสู่หนทางในการดับทุกข์ ความจริง 4 ประการประกอบด้วย
ก. ทาน ศีล ภาวนา สมာธิ	ข. กายกรรม วาจกรรม มโนกรรม และพุทธโอวาส
ค. ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค	ง. คาริชอบ เลี้ยงชีพชอบ ทุกขนิโรธ และความเพียรชอบ

คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

คะแนนก่อนคู่วิธีทัศน์	คะแนนหลังคู่วิธีทัศน์
1.19	1.17
2. 15	2. 16
3. 17	3. 15
4. 16	4. 15
5. 18	5.17
6. 17	6.15
7.14	7.12
8.16	8.14
9.18	9.15
10.14	10.17
11.15	11.16
12.13	12.11
13.16	13.15
14.17	14.16
15.14	15.13
16.16	16.14
17.13	17.12
18.15	18.16
19.14	19.13
20.15	20.13
21.16	21.14
22.17	22.16
23.18	23. 17
24. 16	24.15
25. 17	25.16
26.15	26.14

27.16	27.15
28.14	28.13
29.14	29.15
30.17	30.15
31.15	31.14
32.14	32.13
33.15	33.13
34.14	34.12

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. 2528. จิตวิทยาการศึกษา (Educational Psychology). กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นางอังคณา ณ พิบูล .การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา 3 (ส 33101). ไม่ปรากฏโรงพิมพ์, 2549
- นางอัจฉรา มณีนิล.การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาระหว่าง การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบการสอนแบบปกติเรื่องลักษณะภูมิประเทศ. ไม่ปรากฏโรงพิมพ์, 2545
- นิคม พวงรัตน์. (2549). วิจัยการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการใช้บทเรียนไฮเปอร์เทกซ์เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์.
- ปราณี กองจินดา. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะการคิดเลขในใจ ของนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามรูปแบบชิปปาโดยใช้แบบฝึกหัดที่เน้นทักษะการคิดเลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือครูวิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2551). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เฮาส์ออฟเคอร์ มีสท์.
- วันดี สมวงศ์. (2549). วิจัยเรื่อง ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของวิชาสังคมศึกษาโดยใช้ใบความรู้ และใบงานประกอบการสอน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 .
- สุดาลักษณ์ เข้มพรมมา. (2548). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา+1131 คณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนกลุ่มบูรพาสังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคาแหง.
- อุบลรัตน์ เฟื่องสถิต. (2542). จิตวิทยาพัฒนาการ.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. บทความในวารสาร นิตยสารและหนังสือพิมพ์ ผสมพร ประจันตะเสน. (2548). การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่อง ลักษณะภูมิประเทศของไทย ของนักเรียนชั้น ม.1 โรงเรียนบ้านกร้าววิทยาคมโดยใช้ชุดฝึกการเรียน. ปรียญญานิพนธ์ ค.ศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายสมพล สุวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	28 กันยายน 2502
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากวิทยาลัยเทคนิคประจวบ ปีการศึกษา 2523 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรีปีการศึกษา 2526 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรำไพพรรณี ปีการศึกษา 2529
ตำแหน่งหน้าที่	1. อาจารย์ประจำสำนักกิจการนักศึกษา 2. อาจารย์ประจำสาขาวิชาพื้นฐานทั่วไป
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนชยการ